

GMS/5 Yazılımında Ba ve Bs Formlarının Hazırlanması İle İlgili Yapılan Değişiklere Ait Kullanım Kılavuzu

Genel :

2008 yılı için aylık olarak verilmesi gereken Ba ve Bs formları ile ilgili olarak GMS/5 yazılımında yapılan değişiklikler bu kılavuzda anlatılmıştır.

2008 yılında aylık olarak kullanılacak B formlarının giriş, hesaplatma ve e-beyannameye aktarım işlemleri "**Beyannameler > B Formu > Ba ve Bs Formları**" menüsünden çalıştırılan uygulama ile yapılmaktadır.

2007 yılına ait yıllık Ba ve Bs formlarının girişi ise "**Beyannameler > Eski Beyannameler > B Formu**" menüsünde yer almaktadır.

Bilindiği gibi, Ba ve Bs formlarında bir alıcı veya satıcıdan aylık belirli bir limiti aşan alış veya satışların alıcı/satıcı bazında bildirilmesi, limitin altında kalan alış/satışların da toplam olarak gösterilmesi gerekmektedir. Ayrıca, alış ve satış tutarlarının belirlenmesinde KDV hariç tutarların esas alınması gerekmektedir.

Ba ve Bs formlarının hesaplanabilmesi için GMS/5 yazılımında uygulanan yöntem şöyledir : Fiş girişi sırasında cari hesaplara KDV dahil olarak girilen rakamların yanısıra KDV hariç rakamın girilebileceği bir ek bilgi alanı eklenmiştir. Bu ek bilgi alanının nasıl kullanılacağı ileride detaylı olarak anlatılmıştır. Böylelikle, hem cari hesaplarda KDV dahil olarak yer alan tutarın KDV hariç kısmı tespit edilebilmekte hem de cari hesaplara girilen ancak alış ve satışla ilgili olmayan işlemlere ait tutarların B formlarına dahil edilmesinin önüne geçilmiş olmaktadır. Fiş girişine ek olarak, aynı ek bilgi alanına Muavin Defter uygulamasından da ulaşma ve değiştirme imkanı sağlanmıştır.

Yukarıdaki açıklamadan anlaşılacağı gibi, alış ve satış tutarlarının bulunmasında cari hesapların kullanılması büyük ölçüde zorunluluk haline gelmiştir. Ancak, işletmelerin bazı küçük tutarlı harcamalarının (kargo gideri, araç yakıt ve bakım giderleri vb. gibi) cari hesaplarda izlenmek yerine doğrudan gider hesabında işaretlenerek Ba formunun limitin altında kalan alışlar toplamına dahil edilmesi de mümkündür. GMS/5 yazılımında B formları ile ilgili yapılan değişiklik bu yöntemin uygulanmasına da imkan vermektedir.

İlgili örnekler bu dokümanın sonunda yer almaktadır.

Ba ve Bs Formları İle İlgili Bilgilerin (KDV'siz alış ve satış tutarları) Girilmesi :

Ba ve Bs formları ile ilgili bilgiler (KDV'siz alış ve satış tutarları) GMS/5 yazılımındaki Fiş Girişi ve/veya Muavin Defter uygulamaları ile girilir.

Fiş Girişi :

Fiş Girişi uygulamasında, her hangi bir satır üzerinde Ctrl-B tuşuna basılarak B formları ile ilgili tutarın girileceği pencere açılır ve bu alana istenilen tutar girilir.

Hesap Kodu	Açıklama	Miktar	Borç	Alacak
120 02	.		100,00	
Ana hs. :		Yekun	100,00	
Detay : Aston A.Ş.		Bakiye	100,00	
Bakiye		K.D.Ü.		
Tutar :		Kdv Hariç Tutar :	84,75	
Miktar :		% 18,00	F2: % 8,00	
		% 1,00	F4: %	

Alt-F1 Yardım F12 Menü

KDV Hariç Tutar alanına bilgi girişi yapılırken,

Ctrl-Enter tuşu satırdaki borç veya alacak tutarını KDV Hariç Tutar alanına kopyalamak için kullanılır,

Fişte kullanılan standart KDV ayırma tuşları (**F1, F2, F3, F4**) KDV Hariç Tutar alanına girilmiş olan tutardan KDV tutarını ayırarak KDV'siz tutara ulaşmak için kullanılır,

Esc tuşu KDV Hariç Tutar alanında değişiklik yapmadan fişe geri dönmek için kullanılır.

Fiş Girişi uygulamasında, "KDV Hariç Tutar" penceresinin, satırda girilen hesap koduna bağlı olarak otomatik açılması da mümkündür. Bunun için bkz. **B Formu Hesap Kodu Tanımlaması**.

B formlarında yer alacak KDV Hariç Tutar bilgisi girilmiş olan satırlar, fiş ekranında ilgili satırın en sağ kolonunda görülen ">" işareti ile vurgulanmıştır.

Muavin Defter :

Muavin Defter uygulamasında, ekranda görülen her hangi bir satır üzerinde Ctrl-B tuşuna basılarak B formları ile ilgili tutarın girileceği pencere açılır ve bu alana istenilen tutar girilir.

Fiş Girişi uygulamasında olduğu gibi, Muavin Defter uygulamasında da KDV Hariç Tutar alanına bilgi girişi yapılırken,

Ctrl-Enter tuşu satırdaki borç veya alacak tutarını KDV Hariç Tutar alanına kopyalamak için kullanılır,

Fişte kullanılan standart KDV ayırma tuşları (**F1, F2, F3, F4**) KDV Hariç Tutar alanına girilmiş olan tutardan KDV tutarını ayırarak KDV'siz tutara ulaşmak için kullanılır,

Esc tuşu KDV Hariç Tutar alanında değişiklik yapmadan muavin deftere geri dönmek için kullanılır.

B formlarında yer alacak KDV Hariç Tutar bilgisi girilmiş olan satırlar, muavin defter ekranında ilgili satırın en sağ kolonunda görülen ">" işareti ile vurgulanmıştır.

MUAVIN DEFTER				
Hesap Kodu : 120 02		Dönem : 01/01/2011-31/12/2011		
Hesap Adı : Aston A.Ş.		Birim :		
Tarih	Fiş No.	Açıklama	Borç	Alacak
01/01		Devir		
01/01	3-000004	.	100,00	>
05/01	3-000001	.	3.650,00	
05/01	3-000002	.	3.650,00	
15/01	3-000003	.	3.650,00	
Devirli Tutar	KDV Hariç Tutar : 84,75		11.050,00	11.050,00

Alt-F1 Yardım F12 Menü Esc Son

B Formu Hesap Kodu Tanımlaması - 1:

Bu uygulama iki amaçla kullanılır.

1. Yukarıda anlatılan fiş girişi ve/veya muavin defter üzerinden girilen KDV hariç tutarların Ba ve Bs formlarından hangisine ait olduğunu hesaplar bazında belirlemek için,
2. Fiş girişi sırasında KDV hariç tutarı girmek için gereken pencerenin hangi hesap kodları için otomatik olarak açılacağını belirlemek için.

B FORMU İÇİN HESAP KODU TANIMLAMA				
ANA HESAP KODU	B Formu Bölüm Tipi		Fişte Otomatik Göster	
	BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK
120	Satış	Alış	Evet	Hayır
320	Satış	Alış	Hayır	Evet
770	Alış	Satış	Evet	Hayır

Ana Hesap Kodu : Tanımlanan ana hesap kodu bu alana girilir.

Önemli Not : *Fiş veya muavin defter uygulamalarında B formu ile ilgili tutarların girilebilmesi için ilgili hesabın bu uygulamada mutlaka tanımlanmış olması gerekmez. Fiş veya muavin defter uygulamalarında istenilen herhangi bir hesap için Ctrl-B tuşuna basılarak "KDV Hariç Tutar Girişi" penceresinin açılması mümkündür.*

B Formu Bölüm Tipi : İlgili satırda tanımlanan ana hesap koduna yapılacak borç ve alacak girişlerinin Ba ve Bs formlarından hangisinde yer alacağı seçilir. Örnekte, 120 kodlu hesaba (ve alt hesaplarına) yapılan borç girişlerinin Bs formunda, alacak girişlerinin ise Ba formunda yer alacağı belirtilmiştir.

Önemli Not : *Bu uygulama ile tanımlanmamış hesaplara "KDV Hariç Tutar Girişi" yapılması halinde borç girişleri Bs formunda, alacak girişleri ise Ba formunda yer alacaktır.*

Fişte Otomatik Göster : Fiş girişi sırasında her hangi bir satır üzerinde borç veya alacak tutarının girilmesinden sonra B formları ile ilgili "KDV Hariç Tutar Girişi" penceresinin otomatik olarak açılmasının istenip istenmediği burada belirtilir. Örnekte, 120 kodlu hesaba (ve alt hesaplarına) yapılacak borç girişlerinden sonra "KDV Hariç Tutar Girişi" penceresinin otomatik olarak açılması tercih edilmiştir.

Önemli Not : *Burada tanımlanmamış veya tanımlanmasına rağmen otomatik göster seçeneği "Hayır" olarak belirlenmiş hesaplara da fiş girişi veya muavin defter uygulamalarında Ctrl-B tuşu ile "KDV Hariç Tutar Girişi" yapılması mümkündür.*

B Formu Hesap Kodu Tanımlaması - 2:

Ba ve Bs formlarında kullanılacak KDV Hariç Alış ve Satış Tutarları normal olarak 120 ve 320 kodlu cari hesaplara kaydedilir. Ancak bazı özel durumlarda bunlardan başka hesapların da kullanılması tercih edilebilir. Örneğin, kredi kartı ile yapılan satışlarda cari hesaplar yerine 108 kodlu hesap kullanılır ve KDV Hariç Satış Tutarı bu hesaba girilmek istenebilir. Ancak, böyle yapıldığında, 108 kodlu hesabın veya alt hesaplarından birisinin Ba ve Bs formları için belirlenen limiti aşması mümkündür. Bu durumda satış tek bir kişi veya kuruma yapılmış olmadığı halde toplam tutar Bs formunun üst bölümünde yer alacaktır. Bu tutarın Bs formunun üst bölümünden elle silinerek alttaki "Diğer" bölümüne eklenmesi mümkün olmakla birlikte elle müdahale gerektirdiği için tercih edilmeyebilir.

B FORM LİMİTLERİNİN ALTINDA UARSAYILACAK HESAP KODLARI	
HESAP KODU	HESAP ADI
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER

Bu uygulamanın amacı, yukarıda anlatılan türden hesapları tanımlamak ve bu hesaplarda biriken toplam tutarın limiti aşması halinde bile "Diğer" bölümüne dahil edilmesini sağlamaktır.

Hesap Kodu alanına detay olsun ya da olmasın istenilen hesap kodu girilebilir. Bu alana detay olmayan bir hesap kodu girilmesi halinde, yapılan tanımlama bu hesabın tüm alt hesaplarını kapsayacaktır. Örneğin,

108	DİĞER HAZIR DEĞERLER
108 01	A Bankası K.K. Hesabı
108 02	B Bankası K.K. Hesabı
108 03	C Bankası K.K. Hesabı

Yukarıdaki hesap planı için, uygulamanın hesap kodu alanına 108 girilmesi halinde, yapılan tanımlama 108 01, 108 02, 108 03 gibi tüm hesaplar için geçerli olacaktır.

Ba ve Bs Formları İle İlgili Diğer Bilgilerin Girilmesi :

Ba ve Bs formlarında yer alacak limiti aşan alış ve satış tutarlarına ilişkin Vergi Kimlik No., TC Kimlik No. ve Ülke Kodu gibi bilgiler Hesap Planı uygulamasında ilgili hesabın üzerinde **Ctrl-A** tuşuna basılarak açılan pencerede girilir.

HESAP PLANI				
HESAP KODU	HESAP ADI	DETAY	BİRİM	STOK KD.
100	Kasa Hesabı	Hayır		
100 01	Merkez Kasa	Evet		
120	Alıcılar	Hayır		
120 01	TİM Ltd. Şti.	Evet		
120 02	Aston A.Ş.	Evet		
120 03				
120 04				
121				
121 01				
191				
770				
770 01				

HESAP KODU : 120 02

VERGİ DA. :

VERGİ H.NO. : 621 0028 566

T.C. KİMLİK: 32165449899

ÜLKE KODU :

Not : Türkiye için ülke kodu boş bırakılabilir.

Değişen Diğer Uygulamalar :

Ba ve Bs Formları ile ilgili olarak aşağıdaki uygulamalarda değişiklikler yapılmıştır.

Alış-Satış Tutarı Alt Limiti :

Aylık Ba ve Bs formları için alış ve satış tutarı alt limiti Firmalar menüsü üzerinde iken F10 tuşuna basılarak ekrana getirilen “**Genel Bilgileri Girişi > Beyanname Bilgileri > B Formu Bilgileri > A/S Tutarı Alt Limiti**” uygulaması ile belirlenir.

B FORMU LİMITLERİ	
Alış/Satış Tutarı Alt Limiti <TL>.. :	15.000.000.000
Alış/Satış Tutarı Alt Limiti <YTL>.. :	30.000,00
Alış/Satış Tutarı Alt Limiti <Aylık>:	8.000,00

Ayrıntılı Fiş Kontrol Listesi :

Ayrıntılı Fiş Kontrol Listesi ekran ve excel dökümlerinde B formu bilgileri de gösterilmiştir. Ayrıca, döküm ekranına eklenen yeni bir seçenek ile tüm kayıtların ya da sadece B formu ile ilgili tutar girilmiş kayıtların dökülebilmesi sağlanmıştır. (Bu seçenek sadece ekran ve excel dökümleri için geçerlidir.)

AYRINTILI FİŞ KONTROL LİSTESİ DÖKÜMÜ			
Döküm Ortamı : EXcel			
	Tarih	Fiş Tipi	Fiş No.
Başlangıç	1/ 1/2007	0	0
Bitiş	31/12/2007	9	999999
Döküm Tipi : B Formu Kay		Hepsi	B Formu Kayıtları
Yazıcı : Windows Varsayılan Yazıcı			

Muavin Defter Dökümü :

Muavin Defter excel dökümünde B formu bilgileri de gösterilmiştir.

Örnekler :

Cari Hesapların Kullanılması İle İlgili Örnek :

Tarih : 17/01/2008		MAHSUP Fişi		Döküm: Kapalı	
Fiş No: 3-000118				Yevmiye No. :	
Hesap Kodu	Açıklama	Miktar	Borç	Alacak	
120 7 A02	654213 ft.		590,00		
600 1 G245	654213 ft.	1		500,00	
391 01	654213 ft.			90,00	
100 S	Nakten tahsil		590,00		
120 7 A02	Nakten tahsil			590,00	
Ana hs.: ALICILAR			Yekun	1.180,00	1.180,00
Detay : Anten Elektrik			Bakiye		
Bakiye			K.D.U.		
Tutar :				% 18,00	F2: % 8,00
Miktar :				% 1,00	F4: %
Kdv Hariç Tutar : 500,00					

Alt-F1 Yardım F12 Menü

Bu örnekte, yapılan satış tutarı 120 7 A02 kodlu hesaba borç olarak kaydedilmiş ve bu hesap kasa tahsilatı ile kapatılmıştır. Bu iki işlemten sadece ilki B formları ile ilgilidir. Bu nedenle, ilgili satırda (1. satır) 590 YTL. tutarındaki KDV dahil işlemin 500 YTL. olan KDV hariç tutarı ek bilgi penceresine girilerek satış işlemi B formu ile ilişkilendirilmiştir. Borç tutarları varsayılan olarak Bs formunda yer alacağı için 120 kodlu hesap için ayrıca bir hesap tanımlaması yapmaya gerek yoktur. Ancak, ek bilgi penceresinin 120 kodlu hesaplara yapılan borç girişlerinden sonra otomatik olarak açılması isteniyorsa B Formu Hesap Tanımlamaları uygulamasında aşağıdaki kayıt yapılmalıdır.

B FORMU İÇİN HESAP KODU TANIMLAMA				
ANA HESAP KODU	B Formu Bölüm Tipi		Fişte Otomatik Göster	
	BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK
120	Satış	Alış	Evet	Hayır

Gider Hesaplarının Kullanılması İle İlgili Örnek :

İşletmenin hesap planında 770 1 01 kodlu hesap "Kırtasiye Giderleri" olarak kullanılmaktadır.

Tarih : 17/01/2008		MAHSUP FIŞI		Döküm: Kapalı	
Fiş No: 3-000117				Yeşmiye No. :	
Hesap Kodu	Açıklama	Miktar	Borç	Alacak	
770 1 01	Arı, 123456 ft.		100,00		
191 01	Arı, 123456 ft.		18,00		
100 S	Arı, 123456 ft.			118,00	
Ana hs. : Genel Giderler		Yekun	118,00	118,00	
Detay : Kırtasiye Giderleri		Bakiye			
Bakiye		K.D.Ü.			
Tutar :			% 18,00	F2: %	8,00
Miktar :			% 1,00	F4: %	
		Kdv Hariç Tutar :	100,00		
Alt-F1	Yardım	F12	Menü		

770 1 01 kodlu hesaba yapılan 100 YTL. tutarındaki borç girişinin ardından açılan ek bilgi alanında KDV Hariç Tutar olarak da yine 100 YTL. girilir. Böylelikle, bu satır ve tutar B formlarının hesaplanmasına dahil edilmiş olur. Ancak, hesaplara borç olarak kaydedilen tutarlar varsayılan olarak Ba formuna değil Bs formuna aktarılmaktadır. Oysa, yukarıdaki örnek bir alış işlemidir ve Ba formuna aktarılması gerekir. Bunun sağlanması için, B Formları Hesap Tanımlama uygulamasında şu tanımlama yapılmalıdır :

B FORMU İÇİN HESAP KODU TANIMLAMA				
ANA HESAP KODU	B Formu Bölüm Tipi		Fişte Otomatik Göster	
	BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK
770	Alış	Satış	Evet	Evet

Yukarıdaki örnek, 770 kodlu hesabın borcuna girilmiş olan B formu ile ilgili tutarların "Alış" olarak, alacağına girilmiş olan tutarların ise "Satış" olarak değerlendirileceğini belirtmektedir.

Ayrıca, Fişte Otomatik Göster seçeneğinin hem borç hem de alacak girişleri için "Evet" olarak belirlenmiş olması nedeniyle, fiş girişi sırasında 770 kodlu hesapların girildiği satırların tamamlanmasından sonra B formu ile ilgili tutarın girileceği KDV Hariç Tutar penceresi otomatik olarak ekrana gelecektir.